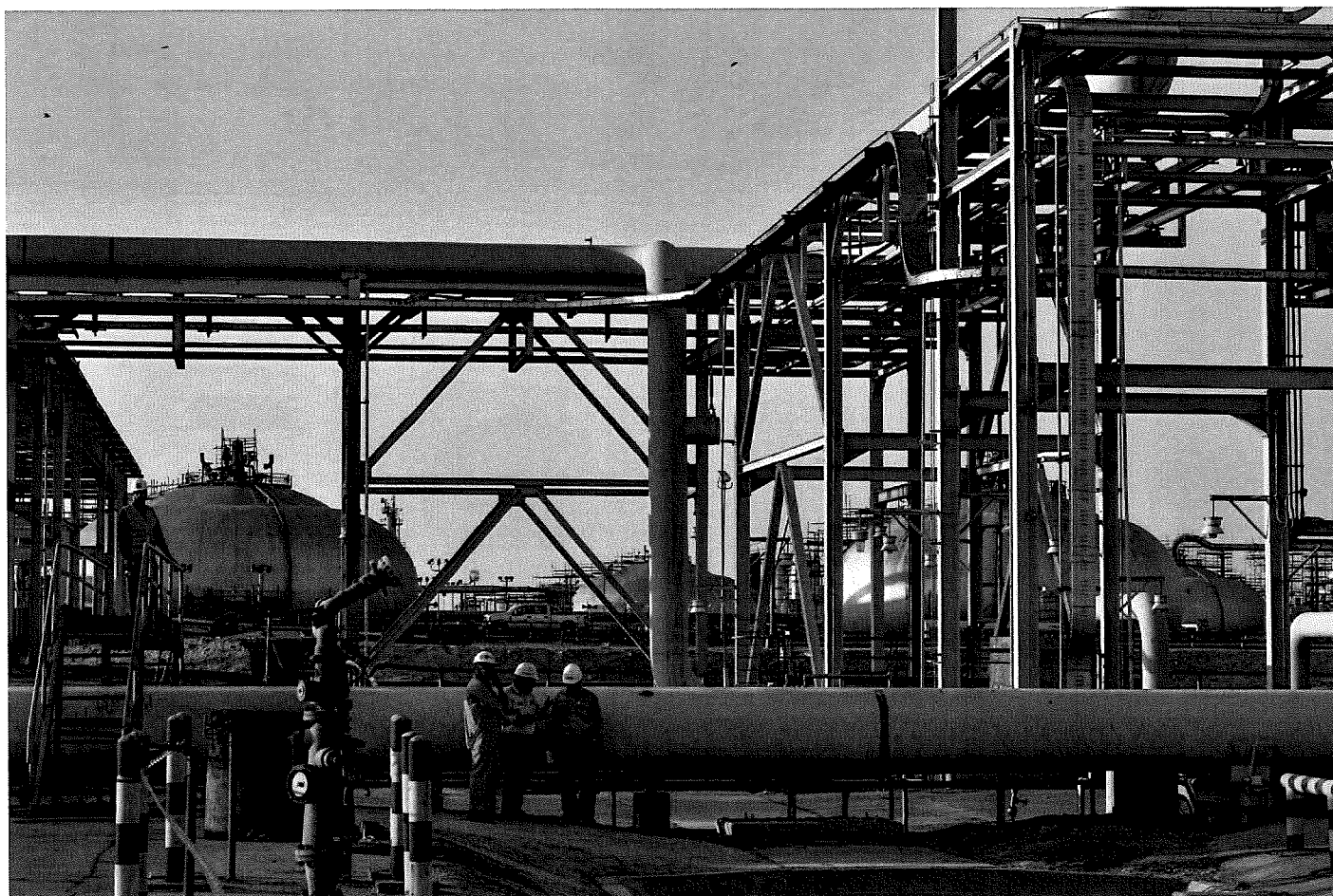

Sort energi | Læsetid: 6 min.

Nu går Saudi-Arabien efter FN's klimapanel og videnskaben

For femte IPCC-møde i træk søger en gruppe olielande at forsinke den næste store klimarapport fra videnskaben. De vil have den færdiggjort efter – ikke før – afgørende klimatopmøde i 2028

Jørgen Steen Nielsen

Verdens største anlæg til processering af råolie ligger i Saudi Arabien og hedder Abqaiq.

Fayez Nureldine/AFP/Ritzau Scanpix

5. april 2026

Det kan godt være, at verden i disse uger får endnu en dyrekøbt lektion i den sårbarhed, det rummer at være afhængig af fossile brændsler. Fagfolk vil sikkert også snart kunne fremlægge øjenåbnende beregninger, der fortæller, hvor meget klimabelastende CO₂ atmosfæren skånes for, når der bliver lukket for Mellemøstens olie- og gashaner – idet man dog i beregningerne forhåbentlig medtager den ekstra

klimabelastning, som bombetogter og militære transportere i sig selv er kilder til.

At verden således nok engang får anskuelsesundervisning i, hvilken blindgyde den fossile æra er, betyder imidlertid ikke, at olie- og gassektorens advokater går bodsgang og erkender, at verden må tage afsked med den sorte energi. Så langt fra.

Det blev illustreret i forrige uge, midt under Iran-krigen, da FN's klimapanel IPCC trådte sammen i Bangkok med deltagelse af både videnskabsfolk og regeringsrepræsentanter fra over 100 lande. Mødet havde til formål at bringe arbejdet med klimapanelets næste store statusrapport, kaldet AR7, et skridt nærmere færdiggørelse.

I lighed med de seks tidligere statusrapporter, som IPCC har offentliggjort med jævne mellemrum siden 1990, skal den syvende rapport levere en gennemgang af den nyeste videnskabelige indsigt om de menneskeskabte klimaændringer, scenarier for udviklingen og anbefalinger til handling. Mange hundrede internationale forskere bidrager til arbejdet, tæt fulgt af repræsentanter for mange landes regeringer.

Det omfattende arbejde foregår i tre arbejdsgrupper, og planen hos IPCC's formandskab – støttet af mange lande – er at kunne offentliggøre AR7 i løbet af 2028. Det vil kunne give det bedst mulige videnskabelige beslutningsgrundlag for verdens lande, når de i november samme år mødes til klimatopmødet COP33 for at foretage den næste store politiske status over indsatsen for at sikre klimamålene i Parisaftalen. En sådan politisk status over klimaindsatsen foretages med fem års mellemrum med det formål at hjælpe – eller presse – de enkelte lande til at leve op til eller hæve deres ambitionsniveau, når det gælder at bremse udledningen af drivhusgasser.

Men nogle lande stikker en kæp i hjulet. På dag ét af IPCC's nyligt afsluttede Bangkok-møde insisterede en lille gruppe lande på et ekstra dagsordenspunkt om klimapanelets tidsplan for færdiggørelse af AR7. Gruppen omfattede blandt andet store olie- og gasproducenter som Saudi-Arabien, Rusland, Venezuela og Algeriet samt Kina og Indien. Også Kenya og Sydafrika var på dette hold.

De pågældende lande forlanger mere tid til arbejdet med den kommende rapport, reelt med den konsekvens at AR7's

videnskabelige klimastatus først kan forventes færdig i 2029 – altså efter det kritiske COP33-møde i november 2028. Verdens regeringer vil dermed skulle gøre klimapolitisk status og træffe afgørende beslutninger med noget nær bind for øjnene – uden den vejledning og de advarsler fra den samlede videnskab, som op til mange tidligere COP-møder har banet vej for ambitiøse afgørelser.

Dagsordenstriden

Det fire dag lange IPCC-møde i Bangkok måtte indledningsvis bruge lang tid på at diskutere kravet fra Saudi-Arabien og Co. om at få en tidsplan for AR7-arbejdet sat på mødets dagsorden. Saudierne lod forstå, at hvis man ikke fik sin vilje med hensyn til dagsordenen, så ville man på det næstkommende møde i klimapanelet blokere for det IPCC-budget, der skal sikre midlerne til det fortsatte arbejde med statusrapporten.

Og da dagsordenkravet så var blevet efterkommet, brugte man resten af tiden frem til mødets afslutning på at diskutere denne tidsplan – reelt, om AR7 skal gøres færdig og offentliggøres før eller efter COP33 i 2028.

Når IPCC's formand, den britiske klimaekspert og professor ved Imperial College London Jim Skea ikke af sig selv havde sat tidsplanen på Bangkok-mødets dagsorden, er det, fordi han på samtlige de fire forudgående IPCC-møder – i Lima, Hangzhou, Sofia og Istanbul – havde oplevet den samme gruppe af lande kaste grus i maskineriet ved at kræve den forlængede arbejdsproces for AR7-rapporten.

Forud for det aktuelle møde havde Jim Skea og IPCC's sekretariat gjort sig mange anstrengelser for at bane vej for enighed om tidsplanen, men da man i lyset af landenes meldinger havde »meget små forventninger om at opnå succes i en diskussion herom«, valgte man ikke at sætte tidsplanen på dagsordenen i Bangkok. Frem for endnu en gang at få demonstreret uenighed, ønskede Skea og hans folk at bruge flere kræfter inden næste IPCC-møde på at søge fælles fodslag.

Men AR7-tidsplanen kom altså på Bangkok-mødets dagsorden, og her kunne man opleve lande med normalt ret begrænset klimaengagement – som Saudi-Arabien og Rusland – argumentere for, at IPCC-forskerne bør gives mere tid for at sikre

den højeste videnskabelige kvalitet og objektivitet i deres klimarapport.

Mange europæiske og andre vestlige lande samt en række klimasårbare udviklingslande talte for vigtigheden af at have rapporten klar før COP33 i 2028. En mangeårig følger af både IPCC-arbejdet og COP-processen, klimaforsker og leder af forskergruppen Climate Analytics, Bill Hare, siger til [klimavidenscentret Carbon Brief](#), at en AR7-færdiggørelse inden COP33 støttes af »flertallet af lande, på tværs af geografi og udviklingsniveau og inklusive de mindst udviklede lande og de små østater.«

Til samme kilde siger Yao Zhe, politisk rådgiver hos Greenpeace Sydøstasien, at »gruppen af lande, der er imod den foreslåede tidsplan for AR7, er den samme, som med taktiske motiver har forsinket eller blokeret forhandlinger om klimabeskyttelsesambitioner under FN's Klimakonvention.«

»Og de vinder øget indflydelse, i takt med at den globale klimaindsats oplever et ledelsesmæssigt vakuum,« tilføjer hun.

Win-win for saudierne?

Bestræbelserne på at lægge hindringer i vejen for ambitiøs klimahandling blev også illustreret, da landene under IPCC-mødet skulle forholde sig til statusberetninger for arbejdet i IPCC's tre videnskabelige arbejdsgrupper. Her protesterede Saudi-Arabien mod, at Arbejdsgruppe I i sin status havde medtaget en rapport fra en IPCC-støttet forskerworkshop om kritiske *tipping points* i det planetære system. Ifølge Saudi-Arabien er spørgsmålet om *tipping points* kontroversielt, hvorfor det ikke bør indgå i klimapanelets arbejde.

Jim Skea afviste saudierne med oplysningen om, at de regeringer, der følger IPCC-arbejdet, ikke har til opgave at godkende de videnskabelige arbejdsgruppers løbende statusredegørelser.

Selve den centrale kontrovers om tidsplanen for klimapanelets forestående AR7-rapport endte – for femte IPCC-møde i træk – i uenighed. Så Jim Skea og hans sekretariat havde ved Bangkokmødets afslutning ikke anden mulighed end at skubbe spørgsmålet videre til næste møde i klimapanelet, der finder sted i Addis Ababa, Etiopien, til oktober.

På dette møde skal landene også tage stilling til IPCC's finansiering. Klimapanelets nuværende økonomiske pulje løber snart tør, og hvis ikke der på mødet i oktober nås enighed om ny finansiering, vil det i sig selv tvinge til besparelser, måske lamme IPCC's sekretariat og dermed sandsynligvis forsinke eller svække den planlagte videnskabelige statusrapport.

Ifølge deltagere på mødet brugte Saudi-Arabien direkte truslen om at blokere et nyt IPCC-budget som redskab i sin indsats for at forsinke AR7. Fra en saudiarabisk synsvinkel kan det således ligne en win-win-situation: Enten får man i Addis Ababa accept af en forlænget tidsplan for AR7, eller også kan man spænde ben for budgetfornyelsen og dermed reelt opnå det samme.

Frankrig, der var vært for Parisaftalen om klimabeskyttelse i 2015, udtalte ved Bangkok-mødets afslutning »dyb bekymring« over forsøgene på at forsinke IPCC-rapporten.

»Da vi for ti år siden alle enedes om at vedtage Parisaftalen, var en af de afgørende forpligtelser at basere den globale status (for den politiske handling, *red.*) på IPCC's rapporter. Den beslutning blev truffet, fordi videnskaben er essentiel, når retningen for klimahandling skal sættes,« sagde Frankrigs minister for økologi, biodiversitet og klima, Monique Barbut.

»Eftersom vi ikke er på kurs til at møde Parisaftalens mål, og konsekvenserne af klimaændringer intensiveres, må landene træffe de nødvendige beslutninger på COP-møderne, og det vil de ikke være i stand til, hvis den syvende IPCC-rapport ikke afleveres til tiden.«

Selve det videnskabelige indhold i den kommende rapport forfattes af de mange involverede forskere fra verdens lande. De er således fortsat garanter for den klimavidenskabelige substans og kvalitet. Hvad udsendte embedsmænd og forhandlere for regeringer med klare interesser i den fossile sektor derfor kan gøre, er at forsøge at styre selve processen – herunder tidsplanen – på en måde, der tilgodeser selvsamme interesser. Hvad mødet i Bangkok viste, er, at denne politisering i stigende grad inficerer IPCC's arbejde for at beskytte klodens klima.